

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Стенографски запис!

ЗАСЕДАНИЕ

на
Министерския съвет
6 юли 2016 г.

Заседанието започна в 10,15 часа и беше ръководено от министър-председателя Бойко Борисов.

БОЙКО БОРИСОВ: Поканил съм Огнян Шентов и Руслан Стефанов в края на заседанието да ни запознаят с изследването, свързано с размерите на корупцията в различните ѝ варианти, усещания, за да може след това да ви разпоредя всеки по министерства да си види това, което хората ги тревожи или го усещат, че не е така наред, както ни се иска.

Дневен ред за заседанието на Министерския съвет.

Точка 1

Проект на Решение за приемане на Стратегия за хората с увреждания 2016-2020 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 2

Проект на Решение за приемане на Трети национален план за действие на Република България за участие в глобалната инициатива „Партньорство за открито управление“

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 3

Проект на Решение за изменение и допълнение на Решение №619 на Министерски съвет от 2009 г. за приемане на Списък на регулираните професии в Република България

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 4

Проект на Решение за изменение на Решение №792 на Министерския съвет от 2013 г. за определяне на органи, отговорни за управлението, контрола координацията и одита на европейските структурни и инвестиционни фондове и други инструменти и инициативи на Европейския съюз през периода 2014-2020 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 5

Проект на Решение за определяне на управляващ и сертифициращ орган по Оперативната програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Дончев!

ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ: Господин премиер, само да отбележа, че с това решение всичките ни оперативни програми са акредитирани и не само могат да плащат на бенефициенти в страната, а вече всичките оперативни програми могат да възстановяват средства от Европейската комисия.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 6

Проект на Решение за одобряване на Доклада на Междуведомствената комисия за експортен контрол и неразпространение на оръжията за масово унищожение към министъра на икономиката за 2015 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 7

Проект на Решение за отпускане на персонални пенсии по Кодекса за социално осигуряване

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 8

Проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2016 г. за изплащане на стипендии по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни и общински училища през 2016 г., приета с Постановление №68 на Министерския съвет от 2016 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 9

Проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи/трансфери по бюджета на Министерството на отбраната за 2016 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 10

Проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на младежта и спорта за 2016 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 11

Проект на Решение за отнемане на земеделски земи от Министерството на вътрешните работи и за включването им в Държавния поземлен фонд

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 12

Проект на Решение за обявяване на имот – частна държавна собственост, за имот – публична държавна собственост

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 13

Проект на Решение за безвъзмездно прехвърляне правото на собственост върху имот – частна държавна собственост, на община Русе, област Русе

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 14

Проект на Решение за обявяване на имот – публична държавна собственост, за имот – частна държавна собственост, и за безвъзмездното му прехвърляне в собственост на община Самоков, Софийска област

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 15

Проект на Решение за освобождаване на Жоао Гилберто Ваз – гражданин на Федеративна република Бразилия, от длъжността почетен (нештатен) консул на Република България във Федеративна република Бразилия със седалище в Рио де Женеиро и с консулски окръг, обхващащ територията на Щата Рио де Женеиро.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 16

Проект на Решение за одобряване проект на Споразумение по индустриална сигурност между Република България и правителството на Канада

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 17

Проект на Решение за одобряване проект на Меморандум в областта на полицейското сътрудничество между Министерството на вътрешните работи на Република България и Секретариата за обществена сигурност на Мексиканските съединени щати

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 18

Доклад за одобряване на резултатите и взетите решения на Съвета на Европейския съюз по земеделие и рибарство, проведено на 17 май 2016 г. в Брюксел

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 19

Доклад за одобряване на резултатите от участието на българската делегация в 3470-ото заседание на Съвета на Европейския съюз по конкурентоспособност (вътрешен пазар, индустрия, научни изследвания и космическо пространство), проведено на 26 и 27 май 2016 г. в Брюксел

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 20

Доклад за одобряване на резултатите от участието на Република България в 3472-ото заседание на Съвета на Европейския съюз по „Транспорт, телекомуникации и енергетика“, формат „Енергетика“, проведено на 6 юни 2016 г. в Люксембург

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 21

Доклад за одобряване резултатите от участието на Република България в заседанието на Съвет „Правосъдие и вътрешни работи“, формат „Вътрешни работи“, проведено на 9 и 10 юни 2016 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 22

Доклад за одобряване на резултатите от участието на българската делегация в 3474-ото заседание на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси, проведено на 16 юни 2016 г. в Люксембург

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 23

Проект на Решение за даване на Разрешение за прехвърляне изцяло на правата и задълженията по предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства – строителни материали – пясъци и чакъли, от находище „Лилиян“, разположено в землището на с. Славовица, община Долна Митрополия, област Плевен, съгласно договор, сключен на 12 февруари 2013 г. между Министерския съвет на Република България, представляван от министъра на икономиката,

енергетиката и туризма, и „Хидроминерал” ООД – гр. София

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 24

Проект на Постановление за одобряване на вътрешнокомпенсирани промени на утвърдените разходи по области на политики/бюджетни програми по бюджета на Министерството на културата за 2016 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 25

Проект на Решение за оттегляне на даденото съгласие Тихомир Трендафилов – български гражданин, да изпълнява функциите на почетно (нешатно) консулско длъжностно лице на Република Казахстан в Република България със седалище в Пловдив и с консулски окръг, обхващат територията на областите Бургас, Ямбол, Сливен, Хасково, Кърджали, Стара Загора, Пловдив, Смолян и Пазарджик

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 26

Проект на Решение за одобряване на Отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2015 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 27

Проект на Решение за одобряване на Годишния отчет за дейността на Националната здравноосигурителна каса за 2015 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 28

Проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Комисията за енергийно и водно регулиране за 2016 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 29

Проект на Решение за изменение на Решение №668 на Министерския съвет от 2012 г. за одобряване на Списък с действия, срокове и отговорни институции за изпълнението на предварителните условия за средствата от Европейския съюз за програмния период 2014-2020 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 30

Доклад за одобряване позициите на Република България за участие в неформалното заседание на Съвет „Правосъдие и вътрешни работи”, формат „Вътрешни работи”, което ще се проведе на 7 и 8 юли 2016 г. в Братислава

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 31

Проект на Решение за предложение до Народното събрание за отпускане на държавни парични награди за особени заслуги към българската държава и нация

БОЙКО БОРИСОВ: Рашидов!

ВЕЖДИ РАШИДОВ: Уважаеми господин премиер, колеги, предложените творци за награждаване с държавни парични награди са доайени в своите области, познати и обичани както от българската, така и от световната публика.

Предложени за награждаване с държавни парични награди за особени заслуги към българската държава и нация са проф. Пенчо Стоянов – композитор, проф. д-р Славка Шопова-Маркова – пианист, проф. Симеон Щерев – композитор, Илка Зафирова – актриса, Николай Николаев – актьор, акад. Николай Кауфман – етномузиколог, Александър Балкански – цирков деятел, за изключителните им постижения в цялостният им принос в областта на културата.

Наградите се предоставят пожизнено и са в размер на 700 лева месечно.

Благодаря ви.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 32

Проект на Решение за определяне на председател на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет

БОЙКО БОРИСОВ: Преминава към Румяна Бъчварова.

Приемаме точка 32.

Точка 33

Доклад за одобряване позицията на Република България за участие в неформалното заседание на Съвета на Европейския съюз „Правосъдие и вътрешни работи”, формат „Правосъдие”, което ще се проведе на 7 и 8 юли 2016 г. в Братислава

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 34

Доклад за одобряване позицията на Република България за участие в заседанието на Съвета на Европейския съюз по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН), което ще се проведе на 12 юли 2016 г. в Брюксел

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 35

Доклад за одобряване позицията на Република България за участие в неформалното заседание на министрите по енергетика на Европейския съюз, което ще се проведе на 12 и 13 юли 2016 г. в Братислава

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 36

Проект на Решение за уреждане на правоотношенията във връзка със закриването на Изпълнителната агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи”

БОЙКО БОРИСОВ: Московски!

ИВАЙЛО МОСКОВСКИ: Исках само да направя едно уточнение, че при действието ликвидация, както е записано, ще се дължат обезщетения

на всички служители на агенцията, а в техния бюджет няма такива предвидени средства. Просто да се има предвид, че допълнително ще трябва да се осигурят средства за обезщетение при ликвидацията.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 37

Проект на Решение за одобряване проект на Закон за противодействие на тероризма

БОЙКО БОРИСОВ: Госпожа Бъчварова!

РУМЯНА БЪЧВАРОВА: Господин премиер, ние го разгледахме този закон. Ако кажете, да информирам колегите.

БОЙКО БОРИСОВ: Те го имат, вчера мина на Съвет по сигурността, повечето от тях бяха там. Бяхме поканили и прокурори, и съдии, депутати, и в медиите беше разгласен. Предлагам да се приеме.

Между другото, тук да похвалим и митниците – над 160 килограма хероин са задържани в кутии за домати пюре, по-късно сигурно ще дадат повече информация.

Да ви информирам и по съвместните екипи, които работят по туризма.

От 800 милиона оборот за месец юни миналата година, сега е 1 милиард. Двеста милиона се е вдигнал оборотът, откакто пратихме екипите. Над 200 милиона повече са приходите, а сезонът сега започва. И съвместните екипи на полицаи, данъчни и митници показват, че нарушенията са били основно в отчетността, фактурите на стоките, които са влизали там, на касовите бележки. От вчера и на Северното Черноморие имаме същите центрове.

РУМЯНА БЪЧВАРОВА: Ние сега с министър Ангелкова се разбрахме техните проверяващи също да се включат в тези центрове.

БОЙКО БОРИСОВ: Критикуваха ни по темата за спирането на луксозните автомобили – полицаите дават, че от 150 проверявани са обработили 30% и от тях имаме 1 милион събрани от неплатени мита, акцизи, данъци или недоказани парични средства. Това са данните само за десетина дни.

Тези съвместни екипи и това, че вече полицията, данъчни, ДАНС и „Митници” не си крият информацията, а работят в екип и едновременно правят проверките по всички системи, това гарантира, че не може да стане пробив в системата – дори да има една пробита служба, другите няма как да се заобикалят. Това дисциплинира много системата. На екипи 1, 2, 3 и така нататък са разделени и вътре си се знаят, ротират се и отиват заедно на проверките. И резултата ви го казвам в цифри.

Затова сега, както направихме Център за борба с контрабандата и виждате какви са резултатите, след малко ще говорим и за борбата с корупцията.

Приехме точка 37.

Точка 38

Проект на Решение за одобряване проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от дискриминация

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 39

Проект на Постановление за приемане на Устройствен правилник на Националния център по подготовка и провеждането на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 40

Проект на Постановление за изменение на Устройствения правилник на областните администрации, приет с Постановление №121 на Министерския съвет от 2000 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 41

Проект на Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление №30 на Министерския съвет от 2000 г.

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 42

Проект на Решение за одобряване проект на закон за управление на хранителната верига

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 43

Проект на Постановление за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 44

Проект на Решение за одобряване проект на закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 45

Проект на Решение за изменение на Решение №497 на Министерския съвет от 2016 г. за одобряване проект на Меморандум за разбирателство между Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия на Република България и Иранската организация за малки и средни предприятия и индустриални паркове на Ислямска република Иран

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 46

Проект на Решение за одобряване проект на Меморандум за разбирателство за създаване на Съвместна работна група между Българската агенция за инвестиции на Република България и Организацията за инвестиции, икономическа и техническа помощ на Ислямска република Иран

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 47

Проект на Решение за освобождаване генералния консул на Република България във Валенсия, Кралство Испания

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

Точка 48

Проект на Решение за освобождаване на генералния консул на Република България в Чикаго, Съединени американски щати

БОЙКО БОРИСОВ: Приема се.

* * *

БОЙКО БОРИСОВ: Много се говори за корупция, много се говори за този бич в световен мащаб, защото корупцията нито е произлязла от България, нито е само в България, иска ми се, както казва народът, „да хванем бика за рогата“. Така, както преди година и половина се заехме с контрабандата, която беше един бич за бюджета – огромни черни пари, и в същото време голямо препятствие за родния бизнес и инвеститорите; както тогава предприехме необходимите мерки между прокурори, ДАНС, МВР, финанси, митници, данъчни, гранични, БОП и резултатите са повече от отлични – има международни изследвания за спада на контрабандата, при цигарите тя даже в момента е вече под 8 процента.

Борбата с контрабандата в този ѝ вид започна след като слушах един анализ за 34% контрабанда на цигари. Тогава говорих с Горанов каква разликата в приходите се образува само от тези пари. И се оказа, че те се измерват в стотици милиони, милиарди. Затова ми се иска сега всички ние, на базата на тези изследвания, които са провели колегите от Центъра за изследване на демокрацията, всеки от вас да си запише по направления, пера, критични моменти, всеки да го приеме за първостепенна задача. Догодина по това време да имаме такъв спад, съизмерим с този при контрабандата – от 34 на 8 процента.

Със сигурност ще положим усилия да се изкорени изцяло, но повтарям, в най-най-уредените държави това го има. Затова ние да си

поставим цел да я смазваме до възможно най-ниските нива на всички възможни министерства, агенции, общини, гишета, на пътя, навсякъде, където се изисква воля от наша страна. Така че си извадете тефтерите и си запишете това, което ще кажат като числа, като усещане на хората навън и какво трябва да поправим в следващата година.

Заповядайте.

ОГНЯН ШЕНТОВ: Благодаря, господин Борисов. Руслан Стефанов ще направи една презентация на доклада. Аз само ще кажа в началото две методологически неща, от гледна точка на инструментите, с които разполагаме, които са международно сравними и с които се мерят тези процеси. Защото, в крайна сметка, трябва да стъпим на нещо, което, както казахте Вие, е обективно и е международно признато.

От една страна, става дума за измерване с количествени методи, вече повече от 15 години, на състоянието, равнището на корупция в страната, и разкриването на рисковите зони за това. Това нещо се прави вече много и в международен мащаб – по нашата методика преди десетина години предложихме на Евробарометър, затова има сравнимост и в европейски мащаб. Така че, първият инструмент мери състоянието, рисковите зони, Руслан ще спомене за това. Ние го наричаме жаргонно система за мониторинг на корупцията и тя се смята за най-добрата национална система за мерене на корупцията.

Другото нещо, което би било много полезно и при желание за антикорупционни реформи може да свърши работа, е един друг подход, който е съвсем нов, той е буквално от една година, което направихме с DG „Home”, което и тук работихме много плътно с МВР, за което благодаря, защото го приложихме първо в „Гранична полиция“ и в „Пътна полиция“, а сега започва работа с тази методика и в Министерството на образованието и науката – как да се измерят и да се оценят ефективността на антикорупционните мерки на равнище публична институция.

Това нещо, което Руслан след малко ще каже, става дума за състоянието на корупцията, то е на национално равнище. Там разглеждаме, разбира се, и отделни сектори, които са приоритетни, които са повече рискови. Но следващото ниво, от гледна точка на държавното управление, където има голям практически резултат и смисъл за практическата политика, е да се види кои мерки и кои политики в конкретни институции... В едно министерство едни мерки и политики могат да работят, в друго министерство и публична институция – други мерки и политики. Вече има такъв опит натрупан и ние даже ще имаме много скоро резултати, след като оценихме, защото наистина има положителни промени, специално в „Пътна полиция“ и в „Гранична полиция“, да се оценят тези мерки една година по-късно. Както и Вие казахте, това може да се прави текущо.

Така че, това са двата инструмента. Те са количествени, те не са възприятия, не е усещания и какво си мислят хората, а това е реалната практика. В жаргона на социолозите се наричат обективизационни изследвания, значи какво хората реално са отбелязали, че са били станали участници. Това е подходът. Така че и в рамките на този подход сме подготвили доклада, който е обикновено годишен, който Руслан ще представи.

РУСЛАН СТЕФАНОВ: Благодаря за поканата, господин премиер.

Уважаеми госпожи и господа министри, позволете ми да се спра съвсем накратко на изводите от доклада. Ние с вицепремиера Дончев работим... Предоставихме определени копия, разбира се и допълнителни копия ще предоставим, при необходимост и нужда. Нека кажа само, че във всички доклади, а ние правим вече 18 години подобни доклади, винаги имаме много ясно изразени проблемни зони, но и позитивен опит и винаги е имало досега и такъв позитивен опит и тук, включително, го отбелязваме. Но също така да отбележа, че противодействието на корупцията е доста сложно и като технически проблем, тъй като е едно от най-сложните икономически

престъпления, и като политически проблем, тъй като когато тя е достигнала до нива на масовост на практика, всяко противодействие засяга реални социални общности, цели общности, които имат своите интереси, имат своето политическо представителство и съответно имат и своето медийно представителство. Мисля, че много от министрите имат опит с това, какво се случва, когато се предприемат някакви драстични, радикални краткосрочни мерки, поне в краткосрочно отношение. Но ако има нещо, което за последните 200 години антикорупционната наука, която се разви и стана една сериозна индустрия, международна, доказала се със сигурност, то е, че в дългосрочен план има много ясна зависимост и връзка между антикорупцията или устойчивото намаляване на равнището на корупция и икономическия растеж, работните места и благосъстоянието. От тази гледна точка, позволете ми, съвсем накратко да се спра на три основни точки от доклада.

Първо, каква е динамиката и равнището на административната корупция или подкупите в страната, която се дава от системата за мониторинг на корупцията. Кои са основните рискови зони? И на двете предложения, които правим, те са взаимно свързани. Едното е в сферата на изпълнителната и законодателната власт, а именно подобряване работата на контролната система. Второто е в съдебната власт.

Тук ще си позволя да представя съвсем накратко идеите за контролната система, това, което е в прерогативите на изпълнителната и законодателната власт.

Като тенденция на динамика на корупцията. Отново, както и Огнян подчерта, бих искал да отбележа, че това е реално участие в корупционни действия, тоест, това са и самопризнати, което означава, че реалното число може и да е по-високо. Горедолу има два периода, единият е до към 2010-2011 г., когато 2010-2011 г. имаме най-ниското равнище, а именно около десетина процента от гражданите са участвали в корупционни сделки или в

подкупи. Това, между другото, е нивото на корупция в Хърватия от страните членки на Европейския съюз, което на практика доведе и до това те да не бъдат включени в механизма партньорство и проверка при приемането. След това обаче имаме сравнително устойчива тенденция на повишаване, като 2014 г. имаме експлозия, бих казал, на корупционните сделки, които стигат горе-долу една трета от населението, тоест 30%, и към момента остават сравнително високи – на 22 процента. Тоест, всеки пети гражданин, по една или друга причина, е дал подкуп дали е на лекар, полицай, митничар, за разрешително и т. н. Тоест, възможностите са много.

Общо взето, основният извод, който налагат тези данни, е, че няколко са рисковите зони. От една страна, ако мога да ги обобща уедрено: институциите с контролни и наказателни функции. Тези корупционни практики обикновено се случват там, където има налагане на глоби и съответно се цели избягване на глоба. На второ място, там, където е съсредоточен ресурс за разпределение – субсидии, обществени поръчки, и всъщност един от инструментите, който ние мислим да предложим за бъдеще, е именно по отношение на обществените поръчки. Разбира се, за да се противодейства, един от ключовите инструменти в случая е работата на инспекторатите. За да демонстрирам, понеже наистина този инструмент и в европейско, и в регионално равнище ние сме го прилагали, България в момента, например, е в по-добро състояние по отношение на виктимизацията от Македония, но, да речем, е на нива на страни като Сърбия и Черна гора. Тоест, от тази гледна точка, постигането или влиянието на тези нива на корупция е доста по-зловредно от гледна точка възприятията на хората. Ако видим възприятията на хората, всъщност, над 95% от хората смятат, че българските институции са много корумпирани. Това, между другото, е извод за цяла Европа, това са почти цяла Източна Европа, да не кажа цяла Източна Европа и Южна Европа, мнението на гражданите общо взето над 5%

виктимизация, тоест 5% от гражданите, включени в мнението, моментално става над 90%, че нещо в системата е сериозно проблемно.

Единият инструмент, който ние предложихме и който беше приложен в няколко общини – община „Слатина“ в София, в Бургас, в МВР по отношение на КАТ и на „Гранична полиция“, в Министерство на отбраната и в социалното министерство, това, което каза и Огнян Шентов, мери доколко антикорупционните политики, които се възприемат от тези ведомства, те имат сериозни контролни функции, са ефективни, тоест отговарят на рисковете, които има, и са ефикасни – съответно със средствата, които са им предоставени, успяват, примерно, да дадат сериозен резултат за бюджета. И ги сравнихме с една община и едно здравно заведение в Италия. Това сравнение не бива да се прави, тоест не е коректно да се прави, тъй като са много различни рисковете и съответно областите, в които работят тези различни сфери, но горе-долу в България четири пъти е по-висок корупционният натиск в тези дейности в сравнение с Италия. Тоест, това е на практика натискът, който се оказва върху тези организации. Разбира се, самият факт, бих искал да отбележа тук, че във всички организации, всички тези изброени, в които направихме пилотирането на този инструмент, разработен от Генерална дирекция „Вътрешен ред“ на Европейската комисия, която отбеляза, че това е един прекрасен инструмент, който вероятно ще се прилага оттук насетне и в други европейски страни, във всички тези ведомства срещнахме горе-долу отворени врати. Тоест, тъй като прилагането им изисква сериозен ангажимент и от ръководствата на ведомствата, от тази гледна точка един от позитивните примери, който дава в случая докладът, е този с КАТ. Знаете, че там в „Пътна полиция“... Тоест, от години проблемът е много сериозен, но реално след като бяха приложени само част от мерките и то не в пълния им размер, около 63% от гражданите отбелязаха, че предприетите мерки са намалили значително или донякъде случаите на корупция. Тоест, реално има някакъв резултат. За да го дадем

това в перспектива, ние даваме всъщност цялата така наречена от нас своеобразна армия на над 400 самостоятелни интегрирани административни единици, които имат някакви контролни функции (тук, разбира се, размерът е различен) – от държавни агенции и от независими институции, каквито са Сметната палата, регулаторните органи, БНБ, Комисията за финансов надзор, Комисия за енергийно и водно регулиране, до „Вътрешна сигурност“, например, в съответните ведомства и до инспекторатите. На практика, мисля, че всички знаят кои са органите, които имат най-сериозни такива контролни функции и съответно трябва да има най-сериозна работа на инспекторатите в тях. Това са МВР, което има може би най-големия инспекторат, „Вътрешна сигурност“ в министерството, НАП, Главна инспекция по труда, вече знаем и случаите с изпълнителната агенция в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията по контрол на транспорта - „ДАИ“, в Митниците знаете много отдавна има сериозен проблем с цели смени митничари, които се залавят и съответно след това много трудно се доказва тази връзка и корупционно престъпление. Така че, от гледна точка наказателната превенция, това което...

БОЙКО БОРИСОВ: По-големият проблем е, че те са залавяни, обвиняват ги и започва да тече съдебният процес. Само че, докато тече съдебният процес те могат да се връщат на работа и това действа страшно демобилизиращо на останалите, но такава е законодателството. На тази тема има дело, включително произнасяне от Конституционния съд.

РУСЛАН СТЕФАНОВ: Ние отбелязваме с числа каква е разликата между репресията, която се постига срещу ежедневната престъпност – тази, която е кражби, взломове, противозаконно отнемане на автомобили, превозни средства и т. н., и корупцията в нейната най-малка сфера, именно административната корупция или подкупите. Там, ако при общия размер на престъпление, който се отбелязва от нашите изследвания, които правим

заедно с МВР, е 600 хиляди годишно, от тях около 5-6% завършват с осъдителна присъда. При подкупите този процент е под 1, много под един, тоест – 0,01% завършват де факто с осъдителна присъда. Тоест, от тази гледна точка тази наказателна... и когато тя трябва да служи като фуния, тоест – цялата контролна система, да остават за прокуратурата наистина само най-важните, най-съществените или най-ясните случаи, на практика в момента не работи.

С Ваше позволение, съвсем накратко ще изброя това, което предлагаме в това отношение, то е на две равнища. Едното е да бъдат изработени показатели за дейността на поне ключовите агенции в това отношение, които имат такива контролни качества, които да дадат, грубо казано, да постигнат три големи цели. Едното е подобряване качеството на доказателствените материали, които се предоставят, събирани чрез спазване изискванията за специфичност и изчерпателност.

На второ място, много близка работа, както споменахте и за екипите, които са сформирани при контрабандата с прокуратурата, да се сформират едни екипи, които да могат да установят най-проблемните невралгични области.

На трето място, разработване на критерии или система за оценка на риска и себестойността, така че всички усилия да бъдат насочени към най-рисковите области, съответно тези, които биха имали най-висок фискален или ефект за икономиката.

Това е едната голяма система от мерки, които могат да бъдат предприети.

Втората, която е не по-малко важна и в която вече са установени, и където има проблем при такива нива на корупция, които ние установяваме, всъщност, и тези схеми, които се установяват и при митници, където бяха много високи, и при лекарите, и в транспортна администрация, тъй като това се е случвало в продължение на много години, на практика, изникват

устойчиви такива схеми, които не могат да бъдат разбити много лесно. Ключов елемент там вече са обществените поръчки и съответно субсидиите. Навсякъде тези обществени поръчки и субсидии трябва да бъдат следени много внимателно за конфликт на интереси, така че да отиват на точното място и да бъдат възможно най-конкурентни. В това отношение ние бихме могли да предложим вече съществуващ световен опит, по който се работи в еврофондовете, където на практика различните регистри, които съществуват, се обвързват, а не, както в момента съществува, да речем, този регистър, който обсъждаме непрекъснато – за публичност на имуществата на висшите държавни служители. На практика това, което се случва там, е да има едно състезание за това кой е декларирал повече спестявания или имущество, без това да има реален превантивен ефект, освен медиен шум.

Това, което ние се опиваме да предложим да се постигне, което и в Европейската комисия с еврофондовете се опитват да направят, е обвързка на Търговския регистър с Регистъра на обществените поръчки, „БУЛСТАТ“, със съответно ЕГН-ата на различните регистри. Това, което се прави за имуществото, това, което се прави и по линия на отвореното управление... морално там се изисква много по-сериозно вглеждане и, съответно, изваждане на тези проблемни области съответно на три нива, като превенция, тоест – предварително преглеждане на поръчките за т. нар. „червени знамена“. На второ място – проверка на ниво оферти, по-скоро реално кои са участниците, дали има там някакви рискове. На трето място – вече при изпълнението. Мисля, че няма нужда да се убеждаваме, че това е един от много силните антикорупционни инструменти. И, разбира се, вторият вид финансово плащане, което имаме са субсидиите.

Съвсем наскоро това проучване, което БАН направи, за изключително високата концентрация на тези средства в много малко на брой организации и индивиди. Всъщност, именно по този начин се случва и т. нар. завладяване на държавата – на практика чрез обществени средства се

създават едни много устойчиви, изключително потентни, малко на брой добре свързани организации или индивиди, които могат след това със същия този ресурс да влияят сериозно върху взиманите решения на всички равнища.

С това бих искал да завърша моето представяне.

Докладът е на разположени на всички.

Благодаря.

БОЙКО БОРИСОВ: Бих помолил по едно копие да дадете на колегите или да им го изпратите по имейл, за да могат да прочетат целия доклад.

Това, което още в началото виждам – на стр. 11 по години. Най-ниско усещането е 2010-2011 година. Тогава е някъде от порядъка на 9,6-9,3 реалното измерване по тази система. Сиреч, това е времето, когато ни обвиняваха за репресия, полицейщина и всичко останало. Скокът от 9 на 39,4 става през 2014 година. В смисъл, виждате една политическа нестабилност какво усещане донася. Сега сме на 18. С една дума, мерките ни работят, но има инерционност в усещанията на хората.

Аз съм убеден, че, примерно, хората вече установяват, че няма контрабандни цигари на пазара, или алкохол, или хранителни стоки и че действително не само цифрите и бюджетът го показват, защото го усещат и на улицата. Тогава разбират, че е реално. В същото време, докато по телевизиите се показват случаи, които се възприемат от хората като „Какво ще правим сега?“, ние няма как да кажем, че имаме успехи. И аз много пъти, като съм говорил и с министъра на вътрешните работи, и с прокурорите съм им казвал, че – да, голям успех на службите е, примерно, че 160 и няколко килограма хероин, които отиват за Холандия от Иран, са задържани. В същото време, обаче, човек като го спре днес един да му поиска 10 лева или 20 лева на пътя, той вечерта като гледа новините с тази операция си казва – „Гледай сега, там, където чужденците им дават високи оценки, там работят

както трябва, а видите ли, тук днес ми взеха 20 лева и ми казаха „Приятен път” и не ми ги развалиха или ми върнаха ресто”. Защото и такива случаи има. Да, може да са малки, да са епизодични, но това, като се разкаже на още десет-петнадесет приятели и те на други, и усещането е, че това го има. А и нас да ни питат дали имаме такова усещане, ще го кажем.

В същото време, другата група, която се дава в изследванията – лекарите, даже малко са задминали полицаите, ако правилно го прочетох?

РУСЛАН СТЕФАНОВ: Задминали са ги и то в регионален мащаб, в цяла Източна Европа.

БОЙКО БОРИСОВ: Не искам да обиждам никого, но всъщност лекарите са една от най-интелигентните групи от обществото ни, спор няма.

Едни хора са ги водили за мъртви души, че са ходили в болниците, други са им казали – елате утре или вдруги ден. Днес му се случва да чака на едно гише пет часа, търси начин да си реши проблема, да не чака утре на другото пет часа. В смисъл, става една симбиоза между тези, които имат изгода, и тези, които го правят, за да си решават въпроса по-лесно. И това се наслагва като усещане.

Затова искам всеки, като се прибере, да си събере заместниците, отделите и срещу всяка точка, която го касае от този доклад, да напише как ще се промени това. Лекарите – пръстов отпечатък ли ще е, за другите – видеонаблюдение ли ще е... Ако трябва, проверки на службите по всичко, което се прави, всичко.

Преди една седмица имаше една операция на ДАНС за аптеките, която не се чу много, но, всъщност – изписват се лекарства, които после се връщат в аптеката и се продават. Е, да, ама всички тези хора, които са участвали, хем се облагодетелстват от тази схема, хем като ги питат (нищо, че са се облагодетелствали) казват, че има корупция. В същото време аптекари, или хора, или лекари, или сестри, през които след това лекарствата се връщат, за да се продадат пак, участват в цялата тази схема – те същото

усещане имат, по-точно, знаят, че го има. И оттам тези около тях, които ги виждат след това, че почват да живеят малко по-добре или много по-добре, казват – значи това го има.

На мен ми трябваха около три-четири месеца огромен натиск (тук благодаря на вътрешния министър, на финансовия министър, на главния прокурор) – такава съпротива от системите на различните нива имаше да си дадат информацията, например, Митниците на БОП – все едно дете от майка взимаш! БОП да си даде на Митниците – хиляди аргументи изнасят защо не трябва! Или ДАНС да работи с МВР, или обратното! С ежедневен натиск, три-четири месеца оказван, стана. Такава беше съпротивата! А когато сработи системата и започнаха да идват и да казват – тази седмица с 40 милиона, с 50 милиона повече са приходите, изведнъж разбраха, че нещата се случват.

Следва въпросът – защо няма задържани контрабандисти? Защото минаваше тирът на вдигната бариера, отиваше по пазарите, продаваше, всичко е без фактури, всичко е на черно, няма следа. Сега ние се връщаме назад, всички сигнали водим, имаме арестувани, имаме разработки, дай, Боже, да успеят и по тях. Днес, даже малко се карах на министрите, че не говорят, не ги упреквам, разбира се, но усещането от новините, а и моето беше до днес, че всеки ден задържаме групи нелегални мигранти, но възниква въпросът има ли задържани трафиканти? Няма? Всъщност, за една година сме задържали 7 хиляди души мигранти в страната и 400 трафиканти, това са данните. Сега при Поморие – 20 души афганистанци, заедно с каналджиите. Всеки ден задържаме.

С една дума, както от 34% контрабандата за една година я докарахме на 8%, съм убеден, че за една година, но ако всички се включите ежедневно, с натиск върху всеки един служител, дали е от агенция, дали е от самото министерство и в областта на обществените поръчки, и във всичко, което може да генерира някакъв ресурс, само тогава, и ви го обещавам, че

този резултат ще го имаме. Но пътят е само този. Има ли съмнения – спира се. Има ли съмнения, че умишлено е направено – веднага на службите, веднага на прокурор да се разследва. Това ще дисциплинира системата.

Освен това, България с усвояването на еврофондовете, с тези приходи в бюджета и при тези толкова много неща, които се правят, това е огромен финансов ресурс, който отива в частния бизнес. Самата конкуренция между тях, самата им борба да вземат една поръчка включва и нечисти сметки. Сиреч, самите конкурси, подготовката, изпълнението, в последствие и контролът върху тях, това трябва да се наблюдава във всеки един момент. Дали е в столовете за хранене, в детски градини, затвори, министерства, във всяко едно нещо.

Аз очаквах, Теменужке, Кадиев да каже, че когато дойде и ми предаде този сигнал, аз му казах, че ние вече работим по него. Въпреки всичко, още същия ден разпоредих на ДАНС да се срещне с него, приехме всички документи и стигнахме до тук. Можеше вчера да каже, че знае, че се работи по случая, че са дадени всичките запитвания, които трябва да се направят. Но приемам, че всеки иска пък и политически да извлече дивидент от нещо. Но ние трябва да си ги казваме тези неща, които са направени.

С една дума, аз много благодаря, че приехте да дойдете, защото досега всеки един от нас се е опитвал да прави максимума, но към днешна дата сме като към преди година време, когато обединявахме силите за борба с контрабандата. Сега на много места са по няколко министерства по оперативни програми или, примерно, в общините са кметове и държава, кофинансиране, финансиране, корекции... Сиреч, от днес нататък искам да създадем такъв механизъм (и затова благодаря на Шентов, че ни предоставят анализ, върху който да стъпим) – там, където са ни по-добри показателите, да ги направим още по-добри. Но целта ни догодина е да слезем под 10%. За догодина – под 5%. Казвам, не че не го желаем, инерционността на усещането на процесите, които текат, е такава.

Както казваш, и за материалното положение. Като дойде собственикът на фирмата при работниците с „Майбах“, какво им е усещането? Или този с „Ламборджини“-то, който в интервю в едно списание беше казал, че се занимава с построяването на пречиствателни станции? Или завчера един в парка, Данче, с „Порше“ кабрио! Е какво си да си мислят другите, дето бутат количките, а този се движи с „Поршето“ по алеите! Просто трябва мигновено по това да се започва, както сега по туристическите курорти.

ЙОРДАНКА ФАНДЪКОВА: Общинска полиция реагира. Наложиха му глоба.

БОЙКО БОРИСОВ: Аз съм сигурен, че му е наложена глоба. Сигурен съм, че са реагирали полицаите, сигурен съм, че като си разбрала си наложила глоба, сигурен съм, че сега и бариери може да сложиш там, и колчета да се набият, и бетонни трябва да сложим. Стигнах до извода, че даже мантинели и колчета не вършат работа, бетон трябва да се отлива и легналите полицаи да са с шипове, само и само да се... От една страна, асфалтираме, избиват се през нощта, на другия ден слагаме легнали полицаи. Нали го правим, за да се увеличи скоростта на движение, на придвижване, хората да се облекчат. Една седмица след това идват молби за три легнали полицаи. На три места като я накъсаш отсечката в града...

Сиреч, искаме да го хванем бика за рогата. Искам да сте амбицирани да я свършим тази работа, защото видяхте – в цяла Европа усещането е такова. Ако беше само тук – ОК. Навсякъде е това усещане. И съм убеден, че както успяхме по отношение на контрабандата, с воля ще се справим и тук. Убеден съм!

ВЕЖДИ РАШИДОВ: Това в папката ми са медийни публикации. От една година едни и същи хора пишат по медии, че министърът на културата е крал пари. Не съм крал един лев. Пишат, че синът ми има хотели.

Няма хотели. Прощавайте, но това са клеветнически публикации, които създават усещане за корупция.

И днес вече най-накрая ще отида при адвокат и ще съдя тези, които пишат лъжи.

БОЙКО БОРИСОВ: Мога ли да споделя от опит.

За обидите и клеветите, за които осъдих един политик, на първа инстанция го глобиха със 180 или там колко хиляди лева да плати щети. На втора инстанция малко я намалиха на 80 хиляди, които щях да даря – обявил съм публично, дали за детски градини, дали за социално слаби, щях да възложа на някои от министрите да прецени къде има най-много нужда. Два съдебни състава дотук са се произнесли в моя полза. Последната инстанция приема, че към мен е извършено престъпление, че съм оклеветен, че еди какво си. Но понеже не се разбих психически, не приложих такова медицинско, те приеха, че за извършеното престъпление 3 хиляди лева трябва да плати ответникът, а аз да платя 35 хиляди лева за разходите по делото. Сиреч, ще получа 3 хиляди, че ме е наклеветил, и 35 хиляди лева трябва да платя сега.

ВЕЖДИ РАШИДОВ: Само да кажа, че никога ние няма да можем този процент да го променим по една проста причина – непрекъснато се внушава на хората, че държавата е корумпирана. Сигурно има и проблеми, но на хората им наслояват това в главите. 90%, казахте, е мнението на хората?

БОЙКО БОРИСОВ: Така е, Вежди, но тук ще ти опонирам. 2009 и 2010 година същият този народ е казал, че е 9 процента и нещо. После е казал, че е 30. Същият този народ е дал, че 34% е била контрабандата, сега е под 8. Сиреч, да, ние никога няма да успеем да убедим всички, че сме кристално чисти, но усилията, които ще положим, аз съм убеден, че ще дадат резултат. Те нека да си пишат. Ти всеки ден това, което правиш, го показвай публично – това са разходите, това е конкурсът, това е направено. Това

трябва да се прави. Накрая, убеден съм, ще успеем. Защото всички сме амбицирани. На кой му е приятно като кажат – по високите етажи на властта?!

Трябва да положим усилия и ние ще ги положим. Всеки ден, всеки ден, всеки ден! Във всяко действие. Всеки човек греша, но ако има грешка, ако има съмнения – отменяйте или давайте на прокурор, или на службите да го доразследват и да видят дали има умисъл, дали е от незнание, дали е от неумение, каквото и да е. Веднага реакция трябва да има, не след месец, не след два – веднага. Приемете, че това, което правят медиите, е за добро. Изкарват го „Порше“-то. Факт ли е, че е в градината – факт. Факт ли е, че Южен парк Данчето го направи фантастично място, факт. Така че, хората казват – хей, вижда се, че прави хубави работи, ама един влязъл да покаже, че има „Порше“. Сиреч, никой не може да отрече доброто, но ето с такива примерчета само мигновената реакция ще покаже на хората...

Кажете, Данче.

ЙОРДАНКА ФАНДЪКОВА: Да добавя, че трябва и това да се отчете, че има система за проверка и тя е адекватна, защото полицаите наистина са си свършили работата на момента.

БОЙКО БОРИСОВ: Така е. И ако ме питаш от това, което видях в репортажа, вината определено е в него. Както в зрителските сигнали сутрин по телевизията дават как изпреварват, как паркират – това го правят български граждани. Така че, ние трябва да спомогнем за всеобщата нетърпимост това да не се случва. Сега ще видиш, че никой няма да влезе повече в Южния парк или в другите паркове. Но това е всеобщата нетърпимост, която хората ще усетят. Когато няма нетърпимост, когато си казваме по балкански, че може и така – няма да стане.

Руслане, искаше да добавиш нещо?

РУСЛАН СТЕФАНОВ: Искан да добавя, че всъщност основната идея е да бъдат системни мерките. Тоест, наистина не може да има чудеса,

това е ясно, особено в тази сфера, която обявихме, че е доста сложна, изисква доста голямо взаимодействие между различните власти. Но може да има системно подобряване на работата на всички тези контролни органи.

БОЙКО БОРИСОВ: Затова не давам срок един ден. При контрабандата за около една година системите сработиха така, както трябва и в момента автоматично ги пренесохме в туризма и виждаш – от 800 милиона за юни миналата година, сега 1 милиард са приходите, ние веднага ги засичаме на сървърите, както би казал Горанов, на системите. С една дума, веднага дава отражение това, което се прави.

Ние ги гледаме на камерите. Идва даден бус, като види, че има полицаи и данъчен, веднага обръща и си заминава. Сиреч, това е превенцията, иначе това престъпление е щяло да бъде изпълнено. Но сега този човек, който е карал буса, другият, който го е товарил, си казват: „А, нашите шефове искаха да направят далавера, ама не им се получи“. Ходят вземат същия бус, след това се явяват с легална фактура и тогава влизат. Защото ние, освен всички тези служби, сме пратили и анализатори в тези центрове, които наблюдават цялата картина и ни докладват всъщност как е процесът.

Може би няма напълно да премахнем корупцията, то ако е могло, и в Щатите, и в Германия и във Франция щяха да са я изкоренили, да я няма. Но ние трябва да положим максимум усилия и воля. И това хората ще го оценят, убеден съм.

ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ: И като си говорихме с колегите, се разбрахме, поне по отношение на обществените поръчки, да съчетаем усилията, защото ние правим някои неща, а те отделно са извървели един път по отношение на така наречените „червени знаменца“ или „red flag“, които ние ползваме по отношение на проектите с европейско финансиране. Те се ползват от одитната служба. За съжаление, нямаме подобна методика по

отношение на останалите обществени поръчки и ще направим всичко възможно да я въведем навсякъде.

Защото дори и в разговорите вчера едно от нещата, които констатирахме, е значителното разминаване по отношение на опитите и успехите, свързани със злоупотреба и корупция при обичайните обществени поръчки и тези с европейско финансиране. Не че и в европейското финансиране нямаме опити за злоупотреби, но разликата е от порядъка на пъти. Ако не ме лъже паметта, четири пъти, както потвърждава и господин Шентов.

БОЙКО БОРИСОВ: В смисъл?

ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ: Четири пъти, може би той да го каже, все пак, това са данни, които произлизат от тяхното изследване. Но вече сме се разбрали за системни мерки.

ОГНЯН ШЕНТОВ: По отношение на риска, тоест тези червени знаменца, при реализирането на една обществена поръчка, тоест за вероятни корупционни рискове, при средствата през Европейския съюз, които вървят и са по системата на Европейския съюз – при тях е четири пъти по-нисък този корупционен риск, отколкото при националните такива.

Това се прави по една система, която беше разработена преди две и половина години от ОЛАФ.

БОЙКО БОРИСОВ: Между другото, това съм го коментирал с колегите, че тъй като по европейските фондове освен нас имаме агенциите, които контролират разходването на парите, ОЛАФ, комисарите, там възможностите са много малки да се направи подобно нарушение и за това има тази огромна разлика, четири пъти. Това означава, че занапред през кметовете, през общините трябва да се акцентира максимум на контрола и да се направят усилия по места това да бъде ликвидирано.

ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ: Господин премиер, ние виждаме ключа в системата за електронно възлагане, където много от нещата, включително от контролните мерки, ще бъдат на ниво автоматизъм.

И още нещо, това е като принципно съображение – ние често фокусираме усилията си там, където предполагаме, че парите изтичат, тоест от обществена поръчка, от контрабанда, от всякаква форма на разходване на публичен ресурс. Лично мое мнение, което може да бъде отречено, разбира се, а може да бъде потвърдено от колегата – трябва да фокусираме повече усилия там, където предполагаме, че парите се вливат. Защото парите в един корупционен режим, ако излизат отнякъде, те после се вливат някъде.

И понеже коментирахме преди малко автомобилите по Черноморието, да се върна на термина, който Европейската комисия използва доста време, т. нар. „необяснимо богатство”. Ако намерим вариант подобни мерки да се вземат по отношение на територията на цялата страна, аз съм убеден, че ще имаме успех.

БОЙКО БОРИСОВ: Добре.

Още веднъж, господин Шентов, благодаря!

Закривам заседанието на Министерския съвет.